

ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ ຢູ່ ເມືອງນາແລ, ແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ

ລັດສະໝີ ພູນວິສຸກ¹, ອຸດອນ ຄຸນສະຫວັນ¹, ດຣ. ວັນທອງ ແພງວິຈິດ²

ບົດຄັດຫຍໍ້

ປະຊາຊົນສ່ວນຫຼາຍ ຢູ່ໃນເມືອງນາແລ ແມ່ນຍັງອາໄສການຫາປາໃນແມ່ນ້ຳທາ ແລະ ບັນດາສາຂາຂອງແມ່ນ້ຳດັ່ງກ່າວນີ້ ເພື່ອການດູ່ງາລົງຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າ, ຍ້ອນມີການຫາປາຫຼາຍເພີ່ມຂຶ້ນ ຊຶ່ງເປັນການລົບກວນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດນ້ຳ (ປາ) ແລະ ອາດຈະເປັນເຫດເຮັດໃຫ້ຈຳນວນ ແລະ ຊະນິດຂອງປາຫຼຸດລົງ. ເພາະສະນັ້ນ ຈຶ່ງມີການຕັ້ງຄຳຖາມຄົ້ນຄວ້າທີ່ສຳຄັນຂຶ້ນວ່າ: ຈະເຮັດແນວໃດເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດນີ້ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ. ການສ້າງວັງສະຫງວນ ໂດຍບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫາປາ ຈະແກ້ໄຂບັນຫານັ້ນໄດ້ ຫຼື ບໍ່?

ການສຶກສາວິທີການວາງແຜນຮ່ວມກັບຊຸມຊົນສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢູ່ໃນ 3 ບ້ານ: ບ້ານທາດລົມ, ບ້ານເລົາ ແລະ ພູຈະແລ, ໃນເມືອງນາແລ, ແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ ໃນຊ່ວງປີ 2009-2010. ຈຸດປະສົງລວມຂອງການສຶກສານີ້ ແມ່ນເພື່ອພັດທະນາຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ (ປາ) ໂດຍການສ້າງວັງສະຫງວນ ຫຼື ກຳນົດເຂດຫຼ້າມປັບໃຫ້ຫາປາແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ. ການສຶກສາວິທີການວາງແຜນຮ່ວມກັບຊຸມຊົນ ແມ່ນເລີ່ມຈາກການຈັດປະຊຸມຮ່ວມກັບຊຸມຊົນ. ຊຶ່ງໄດ້ຍົກເອົາບາງບັນຫາມາສົນທະນາຮ່ວມກັນ ໃນນັ້ນ ແມ່ນມີບັນຫາ: (1) ສະພາບ ຫຼື ສະຖານະພາບຂອງ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ (ປາ) ໃນຊຸມຊົນຂອງເຂົາເຈົ້າ, (2) ກຳນົດບັນຫາສຳຄັນ ແລະ ທ່າແຮງໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ (3) ກຳນົດ ຫຼື ວາງມາດຕະການທີ່ເປັນບູລິມະສິດລວມທັງຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມຄິດເຫັນ ຂອງຊຸມຊົນ, ຊຶ່ງເປັນພື້ນຖານທີ່ສຳຄັນ ໃນການພັດທະນາຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ໂດຍມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ, ແລະ (4) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຊຸມຊົນໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ໂດຍສະເພາະ ປາທຳມະຊາດ. ສຸດທ້າຍ ຂອງກອງປະຊຸມ, ປະຊາຊົນໃນແຕ່ລະບ້ານທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ ໄດ້ມີການຕົກລົງໃນການສ້າງວັງສະຫງວນ ສຳລັບບ້ານຂອງເຂົາເຈົ້າ. ປະຊາຊົນໄດ້ກຳນົດສະຖານທີ່ ແລະ ຂອບເຂດຂອງວັງສະຫງວນ ໂດຍອີງໃສ່ ປະສົບປະການ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສື່ນເຄີຍຂອງເຂົາເຈົ້າ ໂດຍສະເພາະ ຈາກການສັງເກດການ ແລະ ຄວາມສື່ນເຄີຍ ຈາກການຫາປາຂອງເຂົາເຈົ້າມາແຕ່ດົນນານ.

ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນທີ່ເກັບກຳໄດ້ ຈາກການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຮ່ວມກັບຊຸມຊົນ ພາຍຫຼັງຈັດຕັ້ງມາໄດ້ 1 ປີ ແລະ ຈາກການລາຍງານຈາກປະຊາຊົນ ຫຼື ຊຸມຊົນ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ: ການສ້າງວັງສະຫງວນສາມາດເຮັດໃຫ້ຈຳນວນ ແລະ ຊະນິດປາເພີ່ມຂຶ້ນໃນເຂດວັງສະຫງວນ. ນອກຈາກນີ້ ປະຊາຊົນຍັງສາມາດສັງເກດເຫັນຈຳນວນປາເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນເຂດບໍລິເວນໃກ້ຄຽງ ຂອງວັງສະຫງວນ ເຊັ່ນດຽວກັນ.

ຈາກຜົນສຳເລັດດັ່ງກ່າວນີ້ ສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ ໂດຍສະເພາະປາທຳມະຊາດ ດ້ວຍການສ້າງວັງສະຫງວນແບບມີສ່ວນຮ່ວມກັບຊຸມຊົນ ໃນເມືອງນາແລ ສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ປະສົບຜົນສຳເລັດ ແລະ ເປັນຕົວແບບທີ່ດີ ທີ່ສາມາດຈະນຳເອົາວິທີການດັ່ງກ່າວນີ້ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດອື່ນໆຢ່າງກວ້າງຂວາງ ເຊັ່ນ: ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ.

ຄຳສັບສຳຄັນ: ຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ, ການຄຸ້ມຄອງທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ, ຊຸມຊົນ, ວັງສະຫງວນ, ຄວາມຍືນຍົງ.

¹ສູນຄົ້ນຄວ້າ ການປະມົງ, ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ
²ພະແນກຄຸ້ມຄອງການຄົ້ນຄວ້າ, ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ

Participatory Community Management of Natural Aquatic Resources in Nalae district, Laung Namtha province

Latsamy Phounvisouk¹, Oudone Khounsavanh¹, Dr. Vanthong Phengvichith²

Abstract

In Nalea district, where people heavily depend upon Namtha River and its tributary fish stocks for their livelihoods, increasing pressures from human exploitation and habitat disturbance, however, have raised serious concerns about the potential depletion of fish population and species. This has led to have a study question: how to manage this resource in sustainable way, and is it the establishment of Fish Conservation Zones (FCZs) or “no-take” fish sanctuaries with community-based fisheries co-management can overcome this issue?

The study on participatory planning for community-based aquatic resources management was carried out in three villages: Hat Lom, Lao and Phou Chalae villages in Nalae district, Luang Namtha province during 2009-2010. The main aim of this study was to develop a comprehensive village community-based aquatic resources management (Vang Sagnouan/conservation of deep pool or the best-known fish sanctuaries as Fish Conservation Zones management).

The study started with the arrangement of community meeting, during the meeting many issue have been taken to discussion including (i) the situation of current aquatic resources (fisheries) in their communities, (ii) identify major threats/problems to the sustainable use of these resources, along with opportunities for their improved management, (iii) define and prioritises this natural resource management and development needs from a community perspective, as the basis for developing new “co-management” (CM) as the collaborative and participatory process of regulatory decision-making among their community in order to manage this resource in sustainable way, and (iv) improve community capacity in natural resource management. Late, the participated villages agreed to establish FCZs in each village. Villagers defined the locations and boundaries of the FCZs, based on their local ecological knowledge (LEK), which has been accumulated through generations of fishing experience, and through the personal experiences and observations of local fishers.

The outcome and benefit of the establishment of FCZs which obtained from the result of PM&E conducted one year late after the establishment of FCZs, villagers reported that the establishment of FCZs resulted in significant increases fish population in the FCZs. They also observed that fish population also increases in the areas adjacent to FCZs. Form this result it could be concluded the community-based management of aquatic resources especially the establishment of FCZs in Nalea district could be a good example and this would be scaling out in a wide range of natural resources management, including forest as well as non-timber forest products (NTFPs) may have a high potential for initiating co-management activities in Nalae as well.

Key word: *Aquatic resource, Co-management, Community, Deep pool, Sustainable*

---

¹Living Aquatic Resource Research Center, National Agriculture and Forestry Research Institute.

²Research Management Division, National Agriculture and Forestry Research Institute.

1. ບົດນຳ

ການສ້າງກົດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຮ່ວມຂອງຊາວບ້ານເປັນບາດກ້າວທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ ໃນການວາງແຜນແຕ່ຂັ້ນລຸ່ມເຖິງຂັ້ນເທິງ ດ້ວຍ ການນຳໃຊ້ປະສົບການ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງ ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນເຂົ້າໃນການກຳນົດກົດລະບຽບ ການຄຸ້ມຄອງ. ປະຊາຊົນ ແລະ ອຳນາດການປົກ ຄອງທ້ອງຖິ່ນແມ່ນມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຮ່ວມ ກັນ. ໂດຍມີການກຳນົດຂອບເຂດວັງສະຫງວນ, ປະເພດຂອງວັງສະຫງວນ, ກຳນົດກົດລະບຽບ ການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ແລະ ການວາງມາດຕະ ການຕ່າງໆ ທີ່ມີຂັ້ນຕອນການດຳເນີນງານທີ່ລະ ອງດອ່ອນ, ເຊິ່ງຜ່ານຂະບວນການກຳນົດ, ການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາປະ ເມີນຜົນ. ທຸກໆຄັ້ງຫຼັງຈາກສຳເລັດການປະເມີນ ຜົນແລ້ວ ໄດ້ມີການປັບປຸງເນື້ອໃນ ຂອງກົດລະ ບຽບໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບຕົວຈິງຂອງທ້ອງ ຖິ່ນນັ້ນໆ. ແຕ່ວ່າ ທຸກໆຂໍ້ຕົກລົງສຳລັບແຕ່ລະ ກົດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຕ້ອງ ມີລັກສະນະສະເພາະທີ່ສ່ອງແສງໃຫ້ເຫັນເຖິງສະ ພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຖືກຕ້ອງຕາມນະໂຍບາຍຂອງ ພັກ - ລັດ.

ເນື້ອໃນຂອງບົດລາຍງານສະບັບນີ້ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກການຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ສູນຄົ້ນ ຄວ້າການປະມົງ, ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ໂຄງການ ຄົ້ນຄວ້າ ເຂດພູດອຍ ແລະ ພັດທະນາຄວາມສາມາດ. ໄດ້ ພ້ອມກັນສຶກສາ ຄົ້ນຄວ້າ ເລື່ອງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ວັງສະຫງວນພັນປາ ແບບມີສ່ວນ ຮ່ວມ ໂດຍມີການສົມທົບ ກັບອຳນາດການປົກ ຄອງບ້ານ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງແຕ່ລະ ຂັ້ນ. ໄດ້ສຸມຄວາມພະຍາຍາມຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ເຂົ້າ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼາຍໆກິດຈະກຳທີ່ເປັນ ຮູບປະທຳ ຮ່ວມກັນຂຶ້ນມາຢ່າງຈະແຈ້ງ ເຊັ່ນ: ຫ້າມຫາປາ ຊ່ວງລະດູປາວາງໄຂ່, ຫ້າມຕັ້ງທາງ ເດີນ ຂອງປາຂຶ້ນວາງໄຂ່ຕາມຫ້ວຍ ແລະ ສະກັດ

ກັ້ນການຄ້າຂາຍສັດນ້ຳປະເພດຫວງຫ້າມ. ນອກ ຈາກນັ້ນ, ເພື່ອເປັນການສ້າງຂະບວນການເນື່ອງ ໃນໂອກາດວັນປ່ອຍປາແຫ່ງຊາດ ວັນທີ 13 ກໍ ລະກົດ ໃຫ້ເປັນຂະບວນພຶດພື້ນ ທົ່ວປວງຊົນ. ທາງໂຄງການຄຸ້ມຄອງວັງສະຫງວນພັນປາ ກໍໄດ້ ຈັດຕັ້ງການປ່ອຍປາລົງສູ່ວັງສະຫງວນ ໃນສາມ ບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ ພ້ອມທັງມອບ ເອກະສານໃຫ້ອຳນາດການປົກຄອງແຕ່ລະບ້ານ ນຳໄປໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ເນື້ອໃນຕົ້ນຕໍຂອງກົດ ລະບຽບວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ວັງ ສະຫງວນ.

ບົດລາຍງານສະບັບນີ້ ນັບໄດ້ວ່າເປັນຂໍ້ ມູນພື້ນຖານທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ ໄວ້ສຳລັບພະນັກ ງານວິຊາການຂັ້ນເນື່ອງ, ຂັ້ນແຂວງ, ສູນພາກ, ສູນກາງ, ພ້ອມທັງນັກສຶກສາ ແລະ ນັກຮຽນຮູ້ ບັນຍາຊົນ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມສົນໃຈຢາກສຶກສາ ຄົ້ນ ຄວ້າກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນສັດ ນ້ຳ ສາມາດນຳໄປໃຊ້ ແລະ ສືບຕໍ່ຄົ້ນຄວ້າ ເພື່ອ ພັດທະນາວຽກງານການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ.

2. ຈຸດປະສົງ

1. ເພື່ອຄຸ້ມຄອງຮັກສາສາຍພັນປາພື້ນເມືອງ, ແຫຼ່ງປະສົມພັນ ແລະ ວາງໄຂ່ຂອງປາ ແລະ ອະນຸບານປາ.
2. ເພື່ອຊ່ວຍເພີ່ມປະຊາກອນປາໃນທຳມະ ຊາດ, ສາມາດຄຳປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບ.
3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໃນການ ອະນຸລັກ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ປະຊາກອນ ປາ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.

3. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

3.1. ອຸປະກອນ

3.1.1. ກິດຈະກຳ

- ສ້າງແລະບັບປຸງວັງສະຫງວນເພື່ອວາງມາດຕະການດ້ານກົດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນ 3 ບ້ານ: ຫາດລົມ, ບ້ານເລົາ ແລະ ພູຈະແລ, ແຕ່ລະບ້ານ ມີວັງສະຫງວນແບບດຽວກັນ ຄື: ວັງສະຫງວນລະດູການ, ວັງສະຫງວນຖາວອນ ແລະ ວັງສະຫງວນຂອງບ້ານ.
- ປຸກສ້າງຫໍຂ່າວ ແລະ ບ້າຍກົດລະບຽບ, ບັກຫຼັກໝາຍຂອບເຂດວັງສະຫງວນ ໃນບ້ານພ້ອມທັງເນັ້ນເຊື່ອກັນຂອບເຂດ ແລະ ບ້າຍຫ້າມຫາປາ.
- ຊື້ປາມາປ່ອຍລົງວັງສະຫງວນ 9 ວັງ.

3.1.2. ການຝຶກອົບຮົມ

ໄດ້ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ດັ່ງນີ້:

- ວິທີການຄັດເລືອກສະຖານທີ່ ທີ່ເໝາະສົມໃນການສ້າງວັງສະຫງວນ.
- ຄວາມສຳຄັນຂອງການສ້າງວັງສະຫງວນເພື່ອອະນຸລັກແນວພັນປາໄວ້ຍາວນານ ແລະ ນໍາໃຊ້ຢ່າງຍືນຍົງ.
- ປຸກຈິດສຳນຶກໃຫ້ປະຊາຊົນຮູ້ຈັກປົກປັກຮັກສາວັງສະຫງວນ.

3.1.3. ການອອກແບບ

- ຄັດເລືອກ ແລະ ກຳນົດຂອບເຂດວັງສະຫງວນ.

- ອອກລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນໍາໃຊ້ວັງສະຫງວນ.

- ຈັດຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບວັງສະຫງວນ.

- ກະກຽມແຜ່ນປ້າຍກົດລະບຽບການນໍາໃຊ້ວັງສະຫງວນ.

- ປະກາດ ແລະ ນໍາໃຊ້ກົດລະບຽບຢ່າງເປັນທາງການ.

3.1.4. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ

- ສ້າງແບບຟອມ ໂຄງຮ່າງກົດລະບຽບຄຸ້ມຄອງວັງສະຫງວນ.

- ແບບຟອມ ປະລິມານການຈັບປາ (ຊະນິດປາ, ຂະໜາດປາ, ຈຳນວນປາທີ່ຈັບໄດ້).

- ແບບຟອມ ສະຖານທີ່ປະສົມພັນ, ວາງໄຂ່ ແລະ ອະນຸບານ.

- ແບບຟອມ ຕາຕະລາງສະແດງຂັ້ນຕອນຂອງການຕິດຕາມວຽກງານຕ່າງໆ.

- ແບບຟອມ ການປະເມີນຜົນຂອງກິດຈະກຳຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ວັງສະຫງວນ.

- ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວບ້ານ (ເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ).

- ຄົ້ນຫາວິທີການຂອງຊາວບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດມາກ່ອນແລ້ວ.

3.1.5 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

- ປະເມີນຜົນກິດຈະກຳ.

- ແບບຟອມຄຳຖາມ.

- ສັງເກດ ແລະ ຈົດບັນທຶກຈາກການສຳຫຼວດ.
- ຈັດກອງປະຊຸມ.
- ປະເມີນຜົນໃນກຸ່ມໃຫຍ່ (ໂດຍໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ແຕ່ລະຄົນສະເໜີເລື່ອງຄວາມຮູ້ສຶກ).
- ສຳພາດຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການ.

3.2. ວິທີການ

- ຈັດກອງປະຊຸມຮ່ວມກັບຊາວບ້ານເພື່ອປຶກສາ ຫາ ລື ແລະ ສົນທະນາກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນ ຂອງການປະມົງ, ການນຳໃຊ້ຊີວະນາໆພັນສັດນ້ຳ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳແບບຍືນຍົງ.
- ຄັດເລືອກພື້ນທີ່ແຫຼ່ງນ້ຳທີ່ຈະສ້າງເປັນວັງສະຫງວນ ໂດຍນຳໃຊ້ແຜນທີ່ແຫຼ່ງນ້ຳ, ກຳນົດເອົາແຫຼ່ງນ້ຳທີ່ສຳຄັນ ແລະ ກຳນົດຂອບເຂດຊາຍແດນວັງສະຫງວນຂອງບ້ານ.
- ສຶກສາບັນຫາເພື່ອສາມາດກຳນົດຜົນກະທົບທີ່ເປັນໄປຂັ້ນຊຸ່ ແລະ ໂອກາດ.
- ກຳນົດຈຸດປະສົງເພື່ອວາງແຜນຄຸ້ມຄອງການປະມົງແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນບ້ານ.
- ວິເຄາະສະພາບຄວາມເປັນມາ ຂອງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳຂອງຊາວບ້ານຮ່ວມກັນ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນປະຊາຊົນບ້ານອື່ນ ຜູ້ທີ່ເຄີຍໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນ້ຳ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີຄວາມເຂົ້າໃຈເຖິງການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນບ້ານ (ກຳນົດວັງສະຫງວນ ຂອງບ້ານ).

3.2.1. ຂັ້ນຕອນການຮ່າງກົດລະບຽບ

ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານ ໃນການຮ່າງກົດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ ຖືວ່າເປັນວຽກທີ່ລະອຽດອ່ອນ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເວລາໃນການພິຈາລະນາ ເພື່ອໃຫ້ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຂົ້າໃຈບັນຫາຕ່າງໆ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາຂັ້ນຕົ້ນ ແຍ່ງພາຍໃນບ້ານ ແລະ ບ້ານອ້ອມຂ້າງ. ໃນເບື້ອງຕົ້ນ ພວກເຮົາໄດ້ແບ່ງເປັນກຸ່ມນ້ອຍ. ຈາກນັ້ນ ມາຮວມເຂົ້າກັນເປັນກຸ່ມໃຫຍ່ ເພື່ອສະດວກໃນເວລາສັງລວມຂໍ້ມູນ ລາຍລະອຽດຂອງການຈັດກອງປະຊຸມ ມີຄື:

- ອະທິບາຍຂັ້ນຕອນໃນການສ້າງລະບຽບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ ຂອງບ້ານ.
- ກຳນົດພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການປະຕິບັດວຽກງານການຄຸ້ມຄອງ ເຊັ່ນ: ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ ແລະ ປະຊາຊົນ.
- ສະເໜີລະບຽບການຄຸ້ມຄອງທີ່ໄດ້ຮ່າງຂຶ້ນ ໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈແຈ້ງ, ຮັບຟັງຂໍ້ສະເໜີແນະ, ຄວາມຄິດເຫັນຕ່າງໆ ເພື່ອນຳໄປປັບປຸງແກ້ໄຂ.
- ເອົາຕົວແທນອົງການຈັດຕັ້ງບ້ານ: ນາຍບ້ານ, ເລຂາພັກບ້ານ, ແມ່ຍິງ, ຊາວໜຸ່ມ, ກອງຫຼອນ, ເສດຖະກິດຊາວປະມົງ ແລະ ປະຊາຊົນຜູ້ທຸກຍາກ ແລະ ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ເພື່ອປະກອບຄຳເຫັນໃສ່ຮ່າງກົດລະບຽບ.

3.2.2 ການປັບປຸງກົດລະບຽບແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

ພາຍຫຼັງກົດລະບຽບຂອງບ້ານ ໄດ້ຮ່າງອອກມາແລ້ວ, ກໍ່ຈະໃຫ້ຊາວບ້ານກວດຄືນດ້ານເນື້ອໃນວ່າຖືກຕ້ອງຕາມທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນໃນເບື້ອງຕົ້ນຫຼືບໍ່, ມີຂໍ້ໃດທີ່ຕ້ອງດັດແກ້ເພີ່ມເຕີມ. ການທວນຄືນຮ່າງລະບຽບ ແມ່ນມອບໃຫ້ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການສະເໜີຜ່ານເນື້ອໃນລາຍລະອຽດ ໃຫ້ຊາວບ້ານໄດ້ຮັບຟັງ. ພ້ອມທັງຮັບຟັງຂໍ້ສະເໜີ ແລະ ຄຳຄິດເຫັນຕ່າງໆ ຂອງຊາວບ້ານ ແລ້ວນຳມາປັບປຸງແກ້ໄຂ ບົນພື້ນຖານຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວບ້ານ. ສ່ວນພະນັກງານວິຊາການ ແມ່ນໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອວຽກງານ ດ້ານເອກະສານ. ເນື້ອໃນລະອຽດຂອງກອງປະຊຸມ ມີຄື:

- ຈັດກອງປະຊຸມເພື່ອອະທິບາຍກ່ຽວກັບ ການສ້າງລະບຽບ, ໂດຍໄດ້ເລືອກເອົາ ແຕ່ຕົວແທນຕ່າງໆຂອງທຸກໆອົງການຈັດຕັ້ງພາຍໃນບ້ານເຂົ້າຮ່ວມ.
- ສົນທະນາກ່ຽວກັບຮ່າງກົດລະບຽບຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ, ຊາວປະມົງ ແລະ ບ້ານອ້ອມຂ້າງ.
- ບັນທຶກຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄວາມຄິດຄວາມເຫັນ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີຕ່າງໆຂອງແຕ່ລະກຸ່ມທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ເພື່ອນຳມາປັບປຸງເນື້ອໃນຂອງກົດລະບຽບໃຫ້ສົມບູນຂຶ້ນ.

3.2.3. ການປັບປຸງກົດລະບຽບທີ່ຮ່າງອອກມາດ້ວຍບ້ານ ແລະ ເມືອງ

ຈັດກອງປະຊຸມໃຫ້ບ້ານ ສະເໜີລະບຽບທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ເຮັດການປັບປຸງແລ້ວ ໃຫ້ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທາງຂັ້ນເມືອງຮັບຮູ້ ເພື່ອພິຈາລະນາ ແລະ ປະກອບຄຳຄິດຄຳເຫັນຕື່ມ. ສືບຕໍ່ໃຫ້ມີການສົນທະນາ ເພື່ອໃຫ້ມີຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ ເຮັດໃຫ້ລະບຽບຂອງບ້ານເປັນທີ່ຍອມຮັບ ແລະ ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນໄລຍະດຳ

ເນີນການປະຊຸມ ຕ້ອງມີບົດບັນທຶກຂໍ້ສະເໜີຕ່າງໆ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງເຫັນດີເຫັນພ້ອມ ກ່ຽວກັບຮ່າງກົດລະບຽບທີ່ໄດ້ປັບປຸງແກ້ໄຂ.

- ເປີດກອງປະຊຸມເຜີຍແຜ່ຮ່າງກົດລະບຽບ ທີ່ຜ່ານການປັບປຸງແກ້ໄຂ, ຮັບຟັງຂໍ້ຄິດເຫັນຕ່າງໆ ເພື່ອປັບປຸງ ແລະ ຮັບຮອງ.
- ການເປີດກອງປະຊຸມຄັ້ງນີ້ ລວມມີຊາວບ້ານທີ່ເປັນຕົວແທນ ຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ, ຫ້ອງການປົກຄອງເມືອງ, ຫ້ອງການທະຫານເມືອງ, ຫ້ອງການຕຳຫຼວດເມືອງ, ຫ້ອງການສານເມືອງ, ຕົວແທນຕ່າງໆທ້າຍບ້ານ ທີ່ຢູ່ອ້ອມຂ້າງ ແລະ ສູນພາກ. ແຕ່ລະພາກສ່ວນມີຕົວແທນເຂົ້າຮ່ວມ 2 ທ່ານ. ສຳລັບ ສູນຄົ້ນຄວ້າການປະມົງ ເປັນຜູ້ສັ່ງເກດການ ແລະ ບັນທຶກຂໍ້ມູນໃຫ້ລະອຽດ.

3.2.4. ການຮັບຮອງເອົາກົດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ ຂອງເມືອງ

ພາຍຫຼັງເນື້ອໃນກົດລະບຽບຂອງບ້ານ ໄດ້ປັບປຸງແກ້ໄຂສຳເລັດແລ້ວ ກໍ່ໄດ້ຈັດພິມເປັນປຶ້ມ. ໃຫ້ນາຍບ້ານ ແລະ ຫົວໜ້າກຸ່ມບ້ານ ເຊັ່ນ ຍັງຍືນຮັບຮອງ ພ້ອມທັງເຮັດໃບສະເໜີເຖິງຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ເພື່ອເຊັນຮັບຮອງເອົາລະບຽບການດັ່ງກ່າວ. ຈາກນັ້ນ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ກໍ່ເຮັດໃບສະເໜີເຖິງທ່ານເຈົ້າເມືອງ ເພື່ອເຊັນຍັງຍືນຮັບຮອງ ແລະ ອອກຂໍ້ຕົກລົງການນຳໃຊ້ລະບຽບການຢ່າງເປັນທາງການ. ລາຍລະອຽດຂອງກົດຈະກຳ ມີຄື:

- ຈັດພິມ ແລະ ກະກຽມເອກະສານ, ຮ່າງກົດລະບຽບ ສະບັບສົມບູນ.
- ກະກຽມເຮັດປ້າຍກົດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕັ້ງປ້າຍ ແລະ ຫໍຂ່າວພາຍໃນບ້ານ.

3.2.5. ພິທີປະກາດນຳໃຊ້ກິດລະບຽບຢ່າງເປັນທາງການ

ການປະກາດໃຫ້ຊຸມຊົນ ໄດ້ຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ກິດລະບຽບຂອງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳກໍ່ຖືວ່າເປັນຂັ້ນຕອນທີ່ສຳຄັນ. ສະນັ້ນ, ກ່ອນທີ່ຈະປະກາດພິທີນຳໃຊ້ຢ່າງເປັນທາງການ ຕ້ອງໄດ້ກະກຽມບ້າຍກິດລະບຽບ, ຕິດຕັ້ງຫຼັກໝາຍຂອບເຂດວັງສະຫງວນ ແລະ ແຈກຢາຍສຳເນົາກິດລະບຽບໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງພາຍໃນບ້ານ ແລະ ບ້ານອ້ອມຂ້າງ ພ້ອມທັງໃຫ້ທົ່ວໜ້າຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ໂຄງການຄຸ້ມຄອງວັງສະຫງວນພັນປາຂັ້ນຜ່ານກິດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ. ຈາກນັ້ນ ທ່ານເຈົ້າເມືອງ ກ່າວເປີດພິທີປະກາດນຳໃຊ້ກ່ຽວກັບກິດລະບຽບຢ່າງເປັນທາງການ.

3.2.6. ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ

ພາຍຫຼັງເປີດພິທີປະກາດນຳໃຊ້ວັງສະຫງວນ ແລະ ກິດລະບຽບຢ່າງເປັນທາງການແລ້ວ ທາງທີມງານໄດ້ວາງແຜນຮ່ວມກັບຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງວັງສະຫງວນ ຄື: ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງວັງສະຫງວນ 6 ທ່ານ ທີ່ຜ່ານການຄັດເລືອກ ແລະ ຕົກລົງເຫັນດີຈາກກອງປະຊຸມຂອງບ້ານ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບສ້າງແຜນເວນຍາມທຸກໆອາທິດ ດ້ວຍການຜັດປ່ຽນກັນສັງເກດການ ແລະ ເຮັດບົດບັນທຶກລາຍງານເຫດການຕ່າງໆໃຫ້ທາງເມືອງໄດ້ຮັບຊາບ. ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແມ່ນລົງຕິດຕາມວຽກງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເດືອນລະຄັ້ງ. ສຳລັບໂຄງການ ແມ່ນໄດ້ລົງຕິດຕາມ 6 ເດືອນຕໍ່ຄັ້ງ ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນດ້ານດີ, ດ້ານອ່ອນ ແລະ ບັນຫາຕ່າງໆ. ຈາກນັ້ນ ນຳມາວິເຄາະ ແລະ ປຶກສາຫາລື ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາຖ້າມີ. ສ່ວນຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ຂອງແຕ່ລະວັງສະຫງວນ ຈະມີການເປີດກອງປະຊຸມທຸກໆ 6 ເດືອນ.

3. ຜົນໄດ້ຮັບ

- ສຳເລັດການສ້າງວັງສະຫງວນພັນປາ ແລະ ສາມາດປົກປັກຮັກສາແຫຼ່ງພັນປາທຳມະຊາດ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ ໃນ 3 ບ້ານ: ຫາດລົມ, ບ້ານເລົາ ແລະ ພູຈະແລ. ຈຳນວນ 9 ວັງສະຫງວນ, ບ້ານລະ 3 ວັງສະຫງວນ.
- ສຳເລັດການກຳນົດ, ຮ່າງກິດລະບຽບກ່ຽວກັບວິທີການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ແລະ ການອະນຸລັກຮ່ວມກັບຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ຊາວບ້ານ.
- ສຳເລັດການຕິດຕັ້ງບ້າຍກິດລະບຽບ-ຫໍຂ່າວ ໃນສາມບ້ານ ແລະ ກິດຈະກຳປ່ອຍປາທຳມະຊາດ ລົງສູ່ວັງສະຫງວນ ຈຳນວນ 20,000 ໂຕ/ວັງສະຫງວນ. ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຜົນຜະລິດປາເພີ່ມຂຶ້ນ ສາມາດຮັບປະກັນແຫຼ່ງທາດຊີ້ນປາ ແລະ ເປັນແຫຼ່ງປະກອບສ່ວນສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ.
- ປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານ ແລະ ບ້ານອ້ອມຂ້າງ ມີຄວາມສາມັກຄີ ໃນການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ, ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານສາມາດຊ່ວຍສ້າງຈິດສຳນຶກໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນຮູ້ຈັກປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ແຫຼ່ງນ້ຳທຳມະຊາດໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງຕໍ່ໄປ.

4. ສະຫຼຸບ ແລະ ຄຳແນະນຳ

4.1. ສະຫຼຸບ

ຂັ້ນຕອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບແນວທາງການສ້າງກິດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳແບບມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ໄດ້ສຳເລັດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂ້າງເທິງນັ້ນ ສາມາດ

ສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ: ທຸກໆຂັ້ນຕອນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຈົນເຖິງການຮັບຮອງເອົາ ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຊ້ ແລະ ການອະນຸລັກຢ່າງເປັນທາງການຖືໄດ້ວ່າເປັນຜົນສໍາເລັດເພື່ອໃຫ້ສາມາດນໍາໄປເປັນແນວທາງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍສາມາດບັບປ່ຽນ ຫຼື ປ່ຽນແປງໄດ້ຕາມຄວາມເໝາະສົມຂອງສະພາບຕົວຈິງ. ເພາະວ່າ ໃຫ້ອີງຕາມການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນສັດນໍ້າ ແລະ ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ ຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ອາດມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງບັບປຸງແກ້ໄຂເປັນໄລຍະໆ ເພື່ອໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບປັດຈຸບັນ ແລະ ທັນສະພາບການ ແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບຊັບພະຍາກອນສັດນໍ້າ.

ການພັດທະນາກ່ຽວກັບລະບົບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນສັດນໍ້າແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຫຼັງຈາກສິ້ນສຸດໂຄງການ 1 ປີ, ຊາວບ້ານຍັງສາມາດສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມກວດກາ, ກວດແກ້ ແລະ ບັບປຸງແກ້ໄຂໃຫ້ແທດເໝາະກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ ໂດຍຮ່ວມກັນວາງແຜນຍຸດທະສາດ ເພື່ອເຮັດແນວໃດໃຫ້ຊັບພະຍາກອນສັດນໍ້າ ຢູ່ໃນ 9 ວັງສະຫງວນ ຂອງ 3 ບ້ານ ໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຍືນຍົງ.

4.2. ຂໍ້ແນະນໍາ

- ກ່ອນຈະສ້າງວັງສະຫງວນພັນປາ ແລະ ກໍານົດກົດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງຕ່າງໆ ຄວນມີການສຶກສາສໍາຫຼວດເງື່ອນໄຂທໍາແຮງ ແລະ ປຶກສາຫາລືພາຍໃນບ້ານ ແລະ ບ້ານອ້ອມຂ້າງ.
- ຕ້ອງມີການຝຶກອົບຮົບ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ຄະນະກໍາມະການຄຸ້ມຄອງວັງສະຫງວນປາ ໂດຍສະເພາະ ໃນການສ້າງກົດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ ຕ້ອງມີສ່ວນຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ, ເລື່ອງພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີຂອງ ແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ.

- ຕ້ອງໄດ້ປ່ອຍແນວພັນປາພື້ນເມືອງ ລົງວັງສະຫງວນປາ ເພື່ອຊ່ວຍເພີ່ມຜົນຜະລິດປາທໍາມະຊາດໃນແຫຼ່ງນໍ້າໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.
- ຫຼັງຈາກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແລ້ວ ຄະນະກໍາມະການຄຸ້ມຄອງຕ້ອງມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເວນຍາມທຸກໆມື້ ແລະ ພະນັກງານວິຊາການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ຕ້ອງລົງຕິດຕາມກວດກາຢ່າງໜ້ອຍເດືອນລະຄັ້ງ.
- ຫ້າມປ່ອຍສາຍພັນປາຕ່າງປະເທດເພາະພວກມັນຂະຫຍາຍພັນໄວ ແລະ ຈະໄປບູດບູນແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງແນວພັນປາພື້ນເມືອງ.
- ຕ້ອງໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານກົດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງເຂດວັງສະຫງວນປາໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານພາຍໃນບ້ານທີ່ມີວັງສະຫງວນ ແລະ ບ້ານອ້ອມຂ້າງ.
- ຜ່ານການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ກ່ຽວກັບວັງສະຫງວນພັນປາ ພາຍໃນສາມບ້ານ ຄື: ບ້ານຫາດລົມ, ບ້ານເລົາ ແລະ ພູຈະແລ ສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ເປັນທີ່ຍອມຮັບຂອງຊາວບ້ານ. ສະນັ້ນ, ອີງຕາມແຜນການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງຂອງໂຄງການ ໃນຕໍ່ໜ້າທ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ຄວນສືບຕໍ່ນໍາເອົາຜົນການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ສ້າງເປັນແຜນກົດຈະກໍາຂະຫຍາຍ ຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ ແລະ ຂະຫຍາຍສ່ວນວັງກວ້າງ. ແຕ່ຖ້າມີບັນຫາໃດ ທີ່ເມືອງແກ້ໄຂບໍ່ໄດ້ ກໍ່ສາມາດເຊີນເອົາວິຊາການສະເພາະດ້ານ ຫຼື ຊ່ຽວຊານທີ່ມີປະສິບການລົງໄປຊ່ວຍ.

4.3. ສິ່ງທີ່ຄວນໄດ້ປັບປຸງ

ຂັ້ນຕໍ່ໄປ ຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງຂອງນັກຄົ້ນຄວ້າ ມອບໃຫ້ເມືອງກໍ່ຄືສູນຄົ້ນຄວ້າສູນບໍລິການເຕັກນິກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງ

ໂຄງການ URDP ປະຈຳເມືອງ ສືບຕໍ່ສ້າງເປັນ ແຜນການ, ແຜນກິດຈະກຳຂະຫຍາຍ ຮ່ວມກັບ ຊາວບ້ານ ໃນແຕ່ລະບ້ານ.

- ຫາກມີການຂະຫຍາຍບ້ານໃໝ່ຂອງກິດຈະ ກຳນີ້ ແມ່ນຢາກໃຫ້ມີການພົວພັນແຕ່ລະຂັ້ນ ຕອນໃຫ້ລະອຽດ.
- ການດຳເນີນກິດຈະກຳນີ້ພາຍຫຼັງທີ່ໂຄງ ການສິ້ນສຸດລົງ ບ້ານກໍຈະສືບຕໍ່ຕິດຕາມກິດ ຈະກຳນີ້ໄປເລື້ອຍໆ ແລະ ສາມາດຖອດ ຖອນບົດຮຽນໃຫ້ບ້ານອື່ນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ການສຶກສາການຄຸ້ມຄອງວັງສະຫງວນ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ ໃນວັງສະ ຫງວນ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງຊາວບ້ານ ສຶກ ປີ 2009-2010 ໄດ້ດຳເນີນການສຶກສາ ຢູ່ 3 ບ້ານ: ບ້ານຫາດລົມ, ບ້ານເລົາ ແລະ ພູຈະແລ, ເມືອງນາແລ, ແຂວງຫຼວງນ້ຳທາ. ເຊິ່ງປະຕິບັດ ເປັນເວລາ 1 ປີ ເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ ວັນທີ 10/8/09 ຫາ 20/8/2010. ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າດັ່ງກ່າວ ມີຜົນສຳເລັດດີ ແມ່ນໄດ້ຮັບການຮ່ວມມື ຈາກ ຫຼາຍພາກສ່ວນ. ເພື່ອສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນ ຂ້າພະເຈົ້າ ຂໍຂອບໃຈມາຍັງ ຊາວກະສິກອນ 3 ບ້ານ ທີ່ໃຫ້ການຮ່ວມມື ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດ ໃນພາກສະໜາມ ການຕິດຕາມ ແລະ ເກັບ ກຳຂໍ້ມູນຕົວຈິງ ເພື່ອນຳມາຂຽນເປັນບົດລາຍ ງານໄປດ້ວຍດີ.

ຂໍຂອບໃຈເປັນຢ່າງສູງ ມາຍັງອຳນາດ ການປົກຄອງບ້ານ, ພະນັກງານວິຊາການເມືອງ ທີ່ໄດ້ລົງພາກປະຕິບັດຕົວຈິງເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນ ພາກສະໜາມສຳເລັດໄປດ້ວຍດີ.

ຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນ ອັນລົ້ນເຫຼືອ ມາຍັງໂຄງການ URDP ໂດຍສະເພາະ: ທ່ານ ພູທອນ ໂສພາທິລາດ, ທ່ານ ດຣ. ວັນທອງ ແພງວິຈິດ, ທ່ານ ບັນດິດ ຣາມາງກຸນ, ທ່ານ ຄຳພາ ຈັນທິລາດ, ທ່ານ ຄຳພູ ພຸດທະວົງ ແລະ ຊ່ຽວຊານ: ດຣ. Horst, ດຣ. Nathan ແລະ ທ່ານ ໄມເຄີນ ແລະ ຊ່ຽວຊານລາວ ທີ່ໄດ້ເອົາ ໃຈໃສ່ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ໃຫ້ການແນະນຳຊີ້ທິດເຍືອງທາງ ຕະ ຫຼອດການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ. ນອກຈາກນີ້ ຂໍ ຂອບໃຈມາຍັງ ທ່ານ ລ່ຽງ ຄຳສີວິໄລ, ຫົວໜ້າສູນ ຄົ້ນຄວ້າການປະມົງ ແລະ ທ່ານ ຄຳເພັດ ໂຮເຍີ ຮອງຫົວໜ້າສູນຄົ້ນຄວ້າການປະມົງ ທີ່ໃຫ້ການ ຊີ້ນຳ ແລະ ປຶກສາຫາລື ທາງດ້ານເຕັກນິກ. ດ້ວຍ ຄວາມເຄົາລົບ ແລະ ຮູ້ບຸນຄຸນຢ່າງສູງ.

10. ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

ຕາຕະລາງ 1: ການຈັດແບ່ງປະເພດວັງສະຫງວນ

ລ/ດ	ຊື່ບ້ານ	ຈຳນວນ (ວັງ)	ເນື້ອທີ່ສະເລ່ຍ
1	ຫາດລົມ	3	<ul style="list-style-type: none"> ວັງສະຫງວນລະດູການ ມີຄວາມຍາວ 114 ແມັດ, ກວ້າງ 82 ແມັດ, ເລິກ 6-8 ແມັດ. ວັງອະນຸລັກ (ບ່ອນຂະຫຍາຍພັນປາ) ມີຄວາມຍາວ 124 ແມັດ, ກວ້າງ 110 ແມັດ, ເລິກ 6-8 ແມັດ. ວັງສະຫງວນຫາປາໄດ້ຕະຫຼອດປີ ມີຄວາມຍາວ 85 ແມັດ, ກວ້າງ 95 ແມັດ, ເລິກ 6-8 ແມັດ.
2	ພູຈະແລ	3	<ul style="list-style-type: none"> ວັງສະຫງວນລະດູການ ມີຄວາມຍາວ 114 ແມັດ, ກວ້າງ 82 ແມັດ, ເລິກ 6-8 ແມັດ. ວັງສະຫງວນອະນຸລັກ (ບ່ອນຂະຫຍາຍພັນປາ) ມີຄວາມຍາວ 124 ແມັດ, ກວ້າງ 110 ແມັດ, ເລິກ 6-8 ແມັດ. ວັງສະຫງວນຫາປາໄດ້ຕະຫຼອດປີ ມີຄວາມຍາວ 85 ແມັດ, ກວ້າງ 95 ແມັດ, ເລິກ 6-8 ແມັດ .
3	ເລົາ	3	<ul style="list-style-type: none"> ວັງສະຫງວນລະດູການ ມີຄວາມຍາວ 114 ແມັດ, ກວ້າງ 82 ແມັດ, ເລິກ 6-8 ແມັດ. ວັງອະນຸລັກ (ບ່ອນຂະຫຍາຍພັນປາ) ມີຄວາມຍາວ 124 ແມັດ, ກວ້າງ 110 ແມັດ, ເລິກ 6-8 ແມັດ. ວັງສະຫງວນຫາປາໄດ້ຕະຫຼອດປີ ມີຄວາມຍາວ 85 ແມັດ, ກວ້າງ 95 ແມັດ, ເລິກ 6-8 ແມັດ.
ລວມ		9	

ຕາຕະລາງ 2: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ລ/ດ	ໜ້າວຽກທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ວິທີການດຳເນີນ
1	ສ້າງວັງສະຫງວນ	<ul style="list-style-type: none"> • ລົງສົມທົບກັບຊາວບ້ານເປົ້າໝາຍ ຕົກລົງເປັນເອກະພາບພາຍໃນບ້ານ. • ລົງສຳຫຼວດພື້ນທີ່ພ້ອມ ທັງກຳນົດຂອບເຂດວັງສະຫງວນ 3 ປະເພດ ຄື: <ol style="list-style-type: none"> 1. ວັງສະຫງວນລະດູການ ມີຄວາມຍາວ 114 ແມັດ, ກວ້າງ 82 ແມັດ, ເລິກ 6-8 ແມັດ. 2. ວັງອະນຸລັກ (ບ່ອນຂະຫຍາຍພັນປາ) ມີຄວາມຍາວ 124 ແມັດ, ກວ້າງ 110 ແມັດ, ເລິກ 6-8 ແມັດ. 3. ວັງສະຫງວນຫາປາໄດ້ຕະຫຼອດປີ ມີຄວາມຍາວ 85 ແມັດ, ກວ້າງ 95 ແມັດ, ເລິກ 6-8 ແມັດ. ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນວັງສະຫງວນຂອງບ້ານ.
2	ສ້າງກົດລະບຽບການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ວັງສະຫງວນແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວບ້ານ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ຈັດສັນການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ແລະ ການອານຸລັກວັງສະຫງວນພັນປາ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມກັບຊາວບ້ານ ທີ່ຕັ້ງຖິ່ນຖານຕາມແຄມນ້ຳທາ. <ul style="list-style-type: none"> • ແກ້ໄຂກົດລະບຽບຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ບົນພື້ນຖານ ຂໍ້ສະເໜີຂອງຊາວບ້ານ ສົມທົບກັບກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປະມົງ. 2) ແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງ ໃນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຊີວະນາໆພັນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນສັດນ້ຳ ໃຫ້ເປັນບ່ອນສາທິດ ແລະ ຫັດສະນະສຶກຂອງຊາວບ້ານ, ນັກຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການນັກທ່ອງທ່ຽວ.

ຮູບ 1: ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຮ່ວມກັນຂອງຊາວບ້ານ

ຮູບ 2: ກຳນົດສ້າງວັງສະຫງວນຂອງບ້ານ

ຮູບ 3: ສ້າງຫໍຂ່າວຂອງບ້ານ

ຮູບ 4: ຕິດຕັ້ງປ້າຍກົດລະບຽບ

ຮູບ 5: ມອບ-ຮັບປຶ້ມກົດລະບຽບ

ຮູບ 6: ພິທີປະກາດນຳໃຊ້ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ